

עולים כיתה פרק 22 – שנה לפודקאסט-נשיאת המכללה

דורין: "עולים כיתה" הפודקאסט של מורי העתיד חושבים חינוך עושים חינוך מדברים חינוך

קובי: בימים אלה הפודקאסט שלנו חוגג שנה, בשנה הזאת דיברנו על מורות ומורים, על הבחירה בהוראה, על דרכם המקצועית, תפיסת עולמם, וגם קיבלנו כמה עצות למועמדים ולמועמדות, דיברנו גם עם כמה מרצות בתוכנית הבית של הפודקאסט הזה, אם טיץ', בסמינר הקיבוצים, ואפשרנו הצצה לתכנים שעוברים בתוכנית, אני מזמין אתכם להאזין לפרקים הקודמים. היום, לכבוד חגיגות שנה לפודקאסט, הזמנו את נשיאת מכללת סמינר הקיבוצים, הבית של הפודקאסט הזה, להתארח בפרק מיוחד, על דרכה בתחום ההוראה, על תפקידה כנשיאה, על מקצוע ההוראה, ותפקיד המורה, ועל המצב במדינה. אני קובי דביר, ואתם מאזינים ומאזינים ל"עולים כיתה", הפודקאסט של התוכנית לתואר שני, אם טיץ', בסמינר הקיבוצים. בפודקאסט הזה אנחנו מדברים עם ועל מורות ומורים, ועל המעשה החינוכי. הפעם נדבר על מכללת סמינר הקיבוצים. אני שמח לארח היום את נשיאת המכללה, פרופסור ציפי ליבמן. ציפי משמשת כנשיאה מזה כ-10 שנים, את דרכה בעולם החינוך החלה כמורה לכימיה וביולוגיה, לאחר שעשתה תואר שני בשיטות מחקר והערכה, המשיכה ללימודי דוקטורט בתחום הוראת הסטטיסטיקה, תוך התמקדות בהוראת קונסטרוקטיבית. היא הגיעה לסמינר הקיבוצים בשנת 1988, ומילאה שורה של תפקידים, בדרך לתפקיד הבכיר ביותר במכללה. לפני שמונתה לתפקיד נשיאת מכללת סמינר הקיבוצים, שימשה כעשור בתפקיד רקטור המכללה, והייתה חברה למועצה להשכלה גבוהה, היי ציפי תודה שבאת.

ציפי: היי קובי, כיף להיות פה.

קובי: מהתיאור של תפקידים שמילאת לאורך השנים, אפשר לומר שממש צמחת לתוך תפקיד הנשיאה.

ציפי: האמת שנכון, אני באמת צמחתי. התחלתי כמורה מן השורה, מרצה מן השורה, לסטטיסטיקה ושיטות מחקר והערכה, ואחרי זה היה את פרצתי, נגיד ככה, עם איזה רעיון לשמור אצלנו סטודנטים בעלי ציונים גבוהים, מה שצמח אחר כך להיות תוכנית המצטיינים, או רג"ב היום, אני תמיד אומרת בימי העיון של משרד החינוך, שהם העתיקו את התוכנית מאיתנו, והם מתעצבנים וכוועסים, כי זה היה, וזה אכן קרה אצלנו, נכון, בכוחותינו הדלים איתרנו מועמדים שהם בעלי ציונים גבוהים, ונתנו להם איזה תוכנית מואצת שכזאת, כמובן בגבולות המותר, ולאט לאט ומכאן התפתחה התוכנית, שכמו שאתה, כולכם מכירים, התוכנית הארצית לסטודנטים מצטיינים- רג"ב.

קובי: וממנה גם את התפתחת.

ציפי: ממנה גם אני התפתחתי, הייתי ראש יחידת מחקר במכללה, הייתי בהנהלת המכללה כמה שנים, הייתי ראש התוכנית למצטיינים כמה שנים, רקטור המכללה, ובסוף נשיאה כן.

קובי: אז מעניין אותי לשמוע, זאת אומרת, באת עם רעיון, ואז קבלו את הרעיון, ואמרו "אוי יש פה מישהי שיש לה רעיונות טובים, אז נשאיר אותה"

ציפי: לא. רגע, נכון אתה צודק. אני עבדתי ביחידה בראשות המחקר, ואנחנו ביצענו מחקרים שוטפים, גם על המועמדים שלנו, וגילינו שכמות המבטלים, היקף המבטלים, מבית אל, הם הציונים הטובים ביותר, מבטלים יותר מאשר אחרים, ואז אמרנו רגע למה, בואו ננסה לתפוס אותם, וככה זה התחיל, וכן הרעיון תפס את הנהלת המכללה, ואמרו יאללה בואו נלך, נשקיע

בזה, לא יותר מידי השקיעו, אבל בכל זאת צמחה פה תוכנית, שיש לנו אפילו מרצות, כמו עדינה משעל במדעים, ד"ר עדינה משעל, שהיא בוגרת השנתון הראשון של התוכנית הפנימית שלנו, יש לנו את לילך שליט מהמחול, ד"ר לילך שליט, שגם היא בוגרת של אותה תוכנית, ויש עוד....

קובי: מעניין אותי האמת לשמוע, על החוויה שלך כמרצה פה, שבאה ומביאה רעיון, איך זה, איך זה מתפתח מפה, מהרעיון שאת מקדמת.

ציפי: קודם כל, הרעיון היה מדליק, וכולנו רוצים לשפר את איכות המועמדים, ואיכות המורים, אחר כך, ואין מה לומר, סמינר הקיבוצים תמיד היה מקום מאפשר, ועובדה שהלכו איתי, כמובן שאמרו לי, אוקי תעשי את זה, את אז תעשי את זה, את אז אני, וראש יחידת המחקר, באותה תקופה, ד"ר רות יקיר, הרמנו את זה ביחד, אפילו לא ידענו מה אנחנו רוצים לתת להם, פשוט אמרנו נתחיל עם זה, נאתר אותם, נעשה להם גם איזושהי פעילות העשרה מיוחדת, ניתן להם מלגה קטנה, 25 אחוז הנחה בשכר הלימוד, וניתן להם אפשרות להאיץ, ולסיים את הלימודים קצת מוקדם יותר, היו בהתחלה 20 מועמדי, שנה שנתיים זה רץ ככה, ואז משרד החינוך נתן את התוכנית הלאומית, והשאר היסטוריה, נכון 6 שנים.

קובי: והשאר היסטוריה, אז אני רוצה לקחת אותך עוד כמה שנים אחורה, התחלת את הדרך בעצם כמורה לכימיה ולביולוגיה. ספרי על החוויה שלך כמורה בכיתה.

ציפי: קודם כל מאוד אהבתי, יותר מאשר ללמד כימיה וביולוגיה, אהבתי את עבודת החינוך, הייתי מחנכת כיתה, תמיד הכיתות שחינכתי זכו בכל מיני פרסים על הצטיינות, אם אוספים כסף לתרומות, לעניין זה או אחר, אם מבצע הכיתה הנקייה, אם מבצע קישוט בית הספר, הייתה איזה אמביציה אז, נחשבתי למחנכת טובה.

קובי: איפה זה היה?

ציפי: זהו, זה היה אני אומרת לא כל כך אחים, הדיסציפלינה עצמה, לא הייתה מה שהלהיב אותי, אני באה, עשיתי תואר שני בביולוגיה, ביולוגיה מולקולרית, והייתי מורה בבית ספר, ובית הספר היה בית ספר להזדמנות שנייה, כלומר זה לא היה בית ספר שהוביל את הסטודנטים לבגרות, אלא זה היה מין בית ספר של הזדמנות שנייה, קוראים לו "תלם" בחולון, היה גם בגבעתיים לדעתי, יש רשת שכזאת, והגיעו בזמנו, בתקופה שאני עליה אני מדברת, התיכון העיוני היה מאוד סלקטיבי, היו פשוט מעיפים, זאת הייתה מילה, בתור, לאור, לנוכח ציונים כאלה ואחרים, את התלמידים האלה, שלא הצליחו להסתדר עם התיכון העיוני הקשיח הקשוח, ואז הם היו צריכים למצוא להם מקום לרוב או ללכת לרחוב ללכת לחפש עבודה. חוג חינוך חובה נגמר ב-ט', אני מזכירה, ולא עד י"ב, והיו הרבה בתי ספר כאלה, שצמחו להם עם תיכון עירוני י"א בתל אביב, שצמחו לקלוט תלמידים, שלא הסתדרו עם המערכת העיונית המאוד מאוד תובענית, עכשיו ללמד דיסציפלינה כלשהי, לעניין את התלמידים שלא בראש שלהם בדיוק עכשיו להצטיין בביולוגיה ובכימיה, זה בכלל לימד אותי, לימד אותי להתאים את התכנים לאוכלוסייה שאיתה אני מדברת, זה אומר ממש לבנות תוכנית לימודים די ספציפית, שתגרום למוטיבציה, וכשמלמדים גוף האדם נגיד, זה הגוף שלכם, ולהביא סיפורים חיים, אז גם במובן הזה של יצירה ופיתוח עצמאי, כי לא היו חומרים כאלה בכלל, היה ספר הלימוד הסטנדרטי, מצאתי די הרבה עניין, ובעיקר האינטראקציה עם התלמידים והתלמידות, שבניגוד למה שקורה היום, שלפחות ממה שאני שומעת, אני באמת די הרבה זמן לא מסתובבת בבתי הספר, וגם הילדים שלי כבר גדולים, אז הם היו אסירי תודה, וגם ההורים שלהם היו אסירי תודה, זה רוב הילדים לא, זה היה בחולון, רוב הילדים הנערים והנערות, לא היו מאוכלוסיות יותר מידי חזקות, ובאמת ראיתי את התודה בעיניים, גם של ההורים, וגם של התלמידים, וזאת הייתה די פואמה פדגוגית, אני מאוד אהבתי את זה, אבל ככל שלמדתי רציתי להתקדם, לעשות דוקטורט, תיכף אני אחזור לזה, בעניין כמה

שנים צריך להיות מורה, ואחרי 6 שנים די מיציתי, די את הכל, ואז אמרתי, הו זה הזמן להמשיך לכיוון אחר שבא.

קובי: לפרוש בשיא.

ציפי: כן, שהתשוקה עוד כן מדרבנת קדימה, ולא לשקוע באותו, וזה לרלוונטי גם להיום, שרוצים שמורים יישארו במערכת 30 שנה, לדור שלי עוד הייתה ציפייה כזאת, שגם בעיניי היא הייתה הזויה, הרי לא הגיוני שמורה, אני יודעת מה הפער בין מורה לבין תלמידיה, בטח בכיתות היסוד, גם בתיכונים, הולך וגדל, אבל היום לצפות שמורה, אם הוא נשאר 6-8 שנים, והולך הלאה, ובאים אחרים, ובשבילי זה לא שאני מרחיקה אותה מהמקצוע, כמובן מי שרוצה ומרגיש שהוא מלא תשוקה, היא מלאת תשוקה, אז קדימה, בוודאי, אבל הרבה פעמים הסטיכיה הזאת, והקביעות הזאת, משאירים אנשים במערכת, וגם הציפייה שלא ינשרו בשום פנים ואופן, אני לא יודעת אם זה רק נובע מהמצוקה של המחסור במורים, אבל תכלס גם אנשים שבעי רצון, ולא מרגישים שהם ממשמשים את עצמם שנשארים, לא מביאים הרבה תועלת למערכת, וכדאי לקחת את זה בחשבון, כן להביא כל הזמן.

קובי: אז בדיוק מפה, מעניין אותי לדעת, איך החוויה הזאת שלך, משפיעה על האופן שבו את מקבלת החלטות היום, כמי שעומדת בראש המכללה המובילה להכשרת מורים, מה זה אומר על הפרקטיקה, החוויה, איך היא משפיעה על הפרקטיקה של הכשרת מורים?

ציפי: אז קודם כל, אני חושבת שהמקום הזה, סמינר הקיבוצים, הוא מקום מאפשר, אם תבוא עם רעיון טוב, וגם אם תוכיח שאתה יכול גם לממש אותו, יתנו לך צ'אנס להפעיל אותו, וגם אפילו יתנו תקציב, לא בגבולות השמיכת התקציב שקיימת, וזה מוטו שמלווה אותי כל הזמן, באת עם רעיון טוב, בואו ניתן לו צ'אנס, עם בוא תגייס שותפים, בוא נראה שאתה מסוגל, אז במובן הזה, סמינר הקיבוצים, די הרבה מהפרויקטים שלו, והיוזמות שלו, ומה שרואים פה בקמפוס, הם תוצאה של מה שאנשים אחרים הביאו לכאן, זה יכול להיות מרכז סימולציה, שגם אחר כך קיבל תמיכה מהמשרד, זה "ירוק על הגג", של זה יכול להיות מרכז קיימות, אני לא רוצה להזכיר, יש המון, מרכז אמפטיה.

קובי: גם הפודקאסט הזה.

ציפי: וגם הפודקאסט הזה, בדיוק ככה, אז אם זה לא דורש איזה חלוקה תקציבית או דעה, אין מפעל של הוצאת ספרים, רעיונות רבים של טיפוח סגל, הכל צמח, זה לא הגיע למעלה למטה, יש גם דברים שמגיעים למעלה למטה כמובן, אבל בהחלט הרעיון הוא לפתח בקרב הסגל שלנו, הן המנהלי והן האקדמי, תחושה שהם יכולים לעשות, ואם יש להם רעיון טוב, אז קדימה, והרבה פעמים, באמת הרעיונות האלה מחזיקים מעמד, ולפעמים הם פרי של אנשים, והם גוססים לאט, ובאים אחרים, זה בסדר, זאת אבולוציה טבעית, ולא קרה שום דבר, שהמקום יהיה תוסס, והמקום יהיה מלא פירות של עשייה, אז זה לא תמיד אני מרוצה מזה, שזה לא מספיק קורה, כי הרבה פעמים אומרים, למה ההנהלה לא עושה, למה ההנהלה לא מביאה, למה חבר'ה? תעשו, תציעו, ותעשו אתם, רוצים א, ב, ג, ד? קדימה.

קובי: והחוויה?

ציפי: אז הרעיון הזה, זה רעיון של לתת עוצמה, ואני מקווה, וחוסן, היום מדברים במונחים כאלה, אבל אם מדברים אינטואיטיבית, גם אחר כך לפרחי ההוראה, חבר'ה, תזמון, תהיו זריזים, תחשבו על פעילויות, תתאימו וכולי, תעבדו עם תשוקה, גם הדברים האלה, שממלאים אתכם, הם עבודת חינוך, כי עבודת החינוך, איננה רק הוראת המקצוע כמובן.

קובי: והחוויה הזאת, של באתי לתקופה, ואני ממשיכה הלאה, איך זה משפיע על האופן שבו מכשירים פה מורים? האם זה נלקח בחשבון, כשמכשירים מורים? היום שכנראה בטח הדור

הצעיר, דור הזד או הוואי, אפילו לפניו, שבאים לתקופות קצובות, כי הם מחליפים הרבה משרות, זה נלקח בחשבון, כשמכשירים מורים היום.

ציפי: אני לא יודעת, עד כמה זאת האמת, בוא נגיד, זה מדובר כרגע בגלל המחסור העצום במורים, הייתי אומרת שלפחות אלה שיוצאים מיד ינשרו, זה לא רעיון טוב, כאילו להוציא אותם, עשיתי את התואר, ולא בא לי טוב, מי שלא בא לו, לא בא לו, אנחנו לא מכריחים, אבל בעיקרון קחו תקופת התנסות, ולדעתי הפתרון הוא, בואו בכל זאת תחיו את המקצוע, תהיו שם, ואחר כך אם זה לא זה, או נגמרה התשוקה, או באתם לפרק, או הדור הזה, שצריך לזוז ממקום למקום, תעשו משהו אחר, אבל לפחות תכנסו, ותראו מה זה המערכת היום, לא יותר מידי מפתה, אלא כי הסכם השכר הוא פסיק, והוא טוב שהוא קרה.

קובי: הזכרת את הקורונה, מעניין אותי, איך השפיעה הקורונה על תהליך הכשרת מורים, בעיניך?

ציפי: השפיעה. קודם כל, הוא נתן בוסט לא נורמלי לעובדה, תיכף נדבר אם זה טוב או רע, אם זה מוצא חן בעיני כולם או לא, אנחנו נגיד על זה מילה, בעיניי כן, בעיני התוצאה כן, אבל בוא נתחיל להגיד אותה, לא להמליל אותה. תחילה, לכל הנושא הזה שהוראה, איננה רק לבוא לכיתה, ולהיות שם בשביל הסטודנטים, ללמד אותם הכי טוב לעלות על הפודיום, ולתקשר איתם, ולשאול שאלות, וכולי. זאת לא יכול להיות, שזה יהיה, זה או זאת, יהיה כל האסטרטגיה, שבה אנחנו נוקטים, עכשיו את זה אנחנו מנסים להוביל כל הזמן, קראנו לזה חס"א- חוויה סטודנטאית אחרת, שאומרת שאפשר ללמוד לבד, אפשר ללמוד מהשטח, ואפשר לתת פרויקטים לתלמידים, ורק להנחות אותם, ואפשר להיפגש בקבוצות קטנות, ואפשר כמובן את כל העולם הדיגיטלי, מוקים, לקחת אותם וכולי, ואיכשהו ליצור מהם איזה קולאז', שהוא תוכנית הלימודים השלמה, אז זה הלך, זה הלך, ויש דברים יפים, מאוד שנוצרו, טרום קורונה, הקורונה נתנה לזה בוסט, כי אי אפשר היה רק לבוא לכאן, אגב הדבר הזה נעלם.

קובי: בעיקר ללימודים המקוונים, לא?

ציפי: הרעיון היה, שזה לא ייתן בעיקר ללימודים המקוונים, שזה ייתן לעוד אפשרויות, ויש מרצים שלקחו את זה לעוד אפשרויות, אבל גם את הלימודים המקוונים זה הפך, אני בטוחה שהרוב בסוף זה היה זום, וזה זה זאת אכזבה מבחינתי, כי מאוד קשה לעשות, לקחת את מה שהיה בכיתה, ולהעביר את זה לאונליין, אס איז, זה צריך להיות, רק צריך לשנות משהו שמה, אז חלק שינו מאוד, שינו חלק פחות, עובדים על זה לא כזה קל, בסוף למורה יש חופש אקדמי, וגם את לא, את לא בסיטואציה, שעכשיו תפקחי על כל מורה ומורה, מה בדיוק הוא עושה זה, בכלל לא בכיוון, אבל צריכה להיות מוטיבציה, כן, השאיפה, כן.

קובי: לא. אבל מה המדיניות? האם נקבעה המדיניות אחרת היום לגבי מה השאיפה? מה האחוזים? לא יודע.

ציפי: השאיפה היא, שאיפה קודם כל היברידיות, זאת אומרת גם אחרי הקורונה, חזרנו למצב, כולם אוהבים את זה, תיכף אני אציין פה תוצאות של מחקר, אבל בעיקרון מההדים שמגיעים אלינו, היברידי זה אומר שעד שראשית, גם המועצה להשכלה גבוהה יש לה גבולות בהקשר הזה, עד שליש מהלימודים יכולים להיות מקוונים, אז קודם כל אנחנו על זה אנחנו, שומרים מבחינה טכנית, האם מקוונים זה זום? זה לא זו, לא הייתה הכוונה, האם זה נכון שעל פי רוב זה כן זום? זה נכון, אבל יש המון דברים יפים, וכל הזמן אנחנו עובדים את זה, גם היחידה לפדגוגיה דיגיטלית, גם היחידה לקידום מואר יותר ויותר לעשות למידה שהיא לא כיתתית, אבל שלא, או ללמידה דיגיטלית, עם אמצעים דיגיטליים כאלה ואחרים, לייצר דברים, להפוך את הסטודנט ליותר פעיל לבדו, וכל זה, ופחות להיפגש בזום, אס איז עם, 20, 30, 40 אנשים, זה לא לעניין. האם עדיין זה קורה? באחוזים די גדולים ממה שאני יודעת,

מחקר מסליחה שעשיתי, עם מבחר סטודנטים, זה קורה יותר מידי, אבל עדיין אנחנו שומרים על הקטע הזה של שלישי לא פה, כדי ליצור איזשהו כן אילוץ, שהדבר הזה צריך לקרות, וכן דיקנים מתבקשים יותר ויותר להיכנס לנושא הזה, ולראות שזה באמת קורה, אני אגיד עוד משהו, יש פקולטות שלקחו את זה רחוק, ועושות עבודה טובה, בעיקר בגלל המקצוע, למשל אומנויות, האומנויות הם הרבה יותר חס"אים, והרבה יותר פרויקטים.

קובי: נראה לי בבסיס הם בחוויה של מחיר.

ציפי: בבסיס נכון. אותו דבר המדעים, גם מדעים יש להם עבודה, סיורים, יש להם נסיעות, יש להם צמחים, יש להם ניסויים כיתתיים שהם עושים, בקיצור המקצוע עצמו, הוא מקצוע שמאפשר את הדבר הזה, בחינוך או במדעי הרוח זה יותר קשה, זה יותר קשה למרצים, וכן יש תפיסה בקרב מרצים, שאם הסטודנט פוגש אותי, ורואה אותי, זאת החוויה האמיתית, ואת זה צריך לשרש, כי זה לא נכון, ולמה אני אומרת זה לא נכון? כי מחקר גדול שנעשה אצלנו, אבל עוד יותר גדול, שנעשה בכל הארץ, מיד בתום הקורונה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לפני שניסו להחליף את, לשנות שם, ממצאים כאלה ואחרים, עוד וזה גוף שיועד לעשות מחקרים סטטיסטיים, הם עשו מחקר ארצי על כל סטודנטים בכל מוסדות הלימוד, עד כמה הם היו מרוצים מההוראה המקוונת, עובר אול 3%, אהבו את זה, רק שלישי לא, כלומר שבא מרצה ואומר, אבל הסטודנטים רוצים, לא אתה רוצה, אתה כמרצה רוצה, בוא תשאל את הסטודנטים שלך, היחידה לגיל הרך פה, המחלקה לגיל הרך, עשתה גם יום עיון על דור הזד, הייתי בהרצאת הפתיחה, וגם הם עשו, כמו אשאל את השאלה, איך קוראים לזה

קובי: "סליחה על השאלה"

ציפי: "סליחה על השאלה" אז הם עשו מין כזה דבר, ושאלו כמה סטודנטים גם על זה, בין השאר, והם אמרו על דעות חלוקות, אהבתי גם את זה, וגם את זה, יש לזה יתרונות ולזה יתרונות, וחלקם אינסטרומנטליים כמו לקום בבוקר, ולעמוד בפקקים, וזה לא היה כל כך חשוב.

קובי: או לחילופין, להישאר בבית בפיג'מה, ולפתוח את המצלמה הטוב.

ציפי: כן, נכון, אז אם רוצים לתפוס את 2 העולמות, צריך, אנחנו לדחוף את זה בשנה הבאה עוד יותר, כי אנחנו עומדים לפני פרויקט של בנייה, שבו גם כמות החדרים במכללה תקטן, והלמידה חוץ כיתתית, בין אם זה יהיה דיגיטלי, ובין אם זה יהיה לא דיגיטלי, כלומר עם גורמים אחרים, בשיתופי פעולה, בתי ספר, מה שלא יהיה, תהיה הרבה יותר, בוא נגיד הכרחית, אבל אני חושבת, שאני אני אומרת בכוונה את האילוץ בסוף, אני רוצה להגיד שתכלס, אפילו משיחות עם הנכדים, ההיברידי תופס את הטוב בכל העולמות, זה גם וגם זה, גם התקדמות בכל התחום הדיגיטלי. היום, כאילו אי אפשר היום לחשוב, שתלמיד מנותק מההוויה שמתרחשת מחוץ לחדר.

קובי: אז אני אקח את זה עוד צעד קדימה, כי....

ציפי: אז חייבים להיות שם.

קובי: נשאלת פה שאלה, מה יהיה תפקידו של מורה בעוד 5, 10 שנים? יהיה צריך, אולי יהיה לך קורס, תואר, תכנס, תעשי במוקים וכך מוקים, ויהיה לך תואר.

ציפי: לא אז מחקר של ה-oecd. הבאתי נייר, רגע אני אקריא לך, אוקי ממש לאחרונה ב-2021, פורסם מחקר חדש של ה-oecd, שצופה שאחד מכל 2 מקצועות הקיימים היום במדינות החברות במדינות המתקדמות, יעלמו בשל כל הנושא הזה של העולם הדיגיטלי, מקצועות ההוראה, והרפואה הוראה, ורפואה דורגו, זה לצד זה לכאלו שימשיכו להחזיק

בתפקידים גם בעתיד, ולמה? מכיוון שיכול להיות שאם הכל יהיה דיגיטלי, 5 אחוז, אגב, זה מחקרים על מוקים מראים, כמה גומרים את הלימודים רק באונליין, וצריך להיות מוטיבציה חזקה, כישרון, יכולת, תכונות שאין לרוב האנשים. רוב האנשים צריכים תיווך, רוב האנשים צריכים קשר אישי, רוב האנשים צריכים שגם יגידו להם מילה טובה, ויש את כל הפן של הכישורים הרכים, ואת כל העניין החברתי, תפקיד המורה צריך להשתנות כבר היום, כמו שתיארתי זה, עניין זה עכשיו הסטאז' הזה, שאנחנו צריכים לעשות, כדי להזיז ממורה, מרצה, ואומרים את זה הרבה, אבל זה לא קורה באחוזים גדולים, עדיין רוב המורים, איך אומרים, נוקטים באסטרטגיות למידה, בוא נגיד די מסורתיות, אז בגלל שתפקיד המורה, הוא הרבה יותר מתפקיד החומר, ובאמת זה נשמע לי בנאלי, שאני אומרת זה, לפתור סכסוכים, זה לתווך, זה לגשר, זה אני יודעת מה זה דורש, לפרק קשיים לימודיים, כדי באמת להעביר אותם, ולנטרל. מה שאני סיפרתי על האוכלוסייה הזאת, שהיא צריכה להתאים את הלימודים, זה לא יכול להיעשות ב-100 ספודקשן, כזה דיגיטלי, בשום פנים ואופן. מעבר לעובדה שאנשים צריכים גם תקשורת אישית, חד משמעית, לכן המקצוע הזה לא ייעלם בכלל, ויכול להיות אפילו יועצים, כמו שבאמת, כמו שאמרנו, כמו שרופא לא יכול להיעלם, גם עם כל הניתוחים, והשעונים שדופקים, מודדים לך, ואומרים לך, ומתי לקחת את התרופה הזאת, לא ייעלם אותו תיווך רגשי, אותו תיווך אסטרטגי, ואותו תיווך מקצועי, גם בשביל הידע, רוב האנשים לא יעשו את זה, וגם אומרים היום בלחיצת כפתור, אפשר לדעת, כן אפשר בלחיצת כפתור לדעת, אבל על מה לוחצים, על מה לוחצים, על משחקים, על כיף, על רכילות, על צהוב, לא אכפת לי, אבל מי ילחץ על כפתור, בשביל לדעת מי היה נפוליאון? ולמה הוא עשה את מה שהוא עשה, רק אם יגידו לו, או הוא נורא מתעניין, כמה כאלה אתה מכיר? לכן כדי באמת, גם בשביל עולם הידע, בדרך אחרת, שוב על ידי הפעלה אקטיבית של הלומד, וגם כמובן לחלק החברתי הרגשי, הערכים, אזרחות, הכל מפילים היום על חינוך, וגם מה שמעתי? שלאחרונה דיברו על שלא לדבר על חינוך לאזרחות, למה שאנחנו רואים היום קהלים שלמים במדינה, לא לומדים בכלל אזרחות, בכלל אלה שלומדים, אני גם אפשר לשאול האם כל הרבדים של העומק, של מהי דמוקרטיה, מהי אזרחות פעילה או ערכית, נעזוב את זה, אבל יש קהלים שלמים, יושבים היום בממשלה, חצי מהם שבכלל לא מכירים את התחום הזה, ומבחינתם דמוקרטיה זה אני הרוב, אז אני קובע, ואתה יודע ספרו לי סטודנטים, שגם פה לפעמים מרצה אומר, "סליחה רבותי, אני פה המרצה, ואין פה דמוקרטיה" זה סוג של המחשה של דמוקרטיה, זה עריצות הרוב, אני פה, אני קובע, אני הסמכות, עשו מה שאומרים לכם, לא מתקבל.

קובי: החלטות שמתקבלות פה אחד. כמו שאומרים, הפה שלי, הפה שלי.

ציפי: הפה שלי, אז ועל זה אומרים, צריך חינוך מהסוג הזה, זהירות הכל עניין של אלימות, מה אומרים? לא יעזור כלום, ולא אם תוסיפו עוד שוטרים, עכשיו או עוד, זה לא מה שצריך, זה חינוך, אז הכל, מורה בדרך כלל יכולה להרוויח מעט, אבל שתעשה את כל העבודה, וגם מקשים עליה בתנאים בלתי אפשריים, אז חברה, הנה המשפט: "יצטרכו, צריכים מורים ומורות, יצטרכו אותם" תנו להם את הכבוד המגיע להם, כאילו תוכלי, תוכלו בלעדיהם, וישלמו להם כמו שמגיע להם.

קובי: את נשמעת מצוין, אבל אנחנו לא בסיום, אבל שלא יחשבו שזה משפט, לא בסיום.

ציפי: אבל אני לא ראש הממשלה אתה אומר. אוקי.

קובי: אז אנחנו גם נעשה משהו עם זה, בעצם את מציירת איזה תמונה כזאת אוטופית של המורה, כמקצוע העתיד, אני חושב שקודם כל זה מסר מאוד מאוד חשוב, לכל מי שמתלבט אם להיכנס להוראה, שהמקצוע הזה באמת לא הולך להיעלם, הוא כאן כדי להישאר, אני חושב שזה נותן ביטחון מסוים, למי שמחפש אותו, בשאלה האם להיכנס להוראה.

ציפי: נכון, ואני תמיד אומרת, חינוך מקצוע העתיד, הנה תדע, זה משפט שאני אומרת לכל מי שרק שואל אותי, דעו לכם.

קובי: לכל מי שמתלבט,

ציפי: לכל מי שמתלבט, חינוך הוא מקצוע העתיד.

קובי: אז שיכנס. אני זוכר ששמעתי באיזה ראיון שעשו איתך, ששאלו אותך משהו בסגנון של מה אתם מלמדים שם בסמינר הקיבוצים, חוץ מלעמוד ליד הלוח, אז היום כבר לא עומדים, או עומדים פחות, ליד הלוח.

ציפי: אבל תאר לך שעיתונאית מכובדת, באמת מכובדת, אני לא אגיד את שמה כי לא יפה, שואלת שאלה הזאת, זאת אומרת זה הדימוי בציבור, שמה מורה עושה עומד על הלוח, יש לו עיניים בגב, ובמובן הזה זה מה שהוא עושה, אבל מורה לא עושה את זה, מורה או מורה לא עושים את זה, נשאר....

קובי: אני חושב שהתדמית, התדמית של בית ספר, שנוסד לפני איזה 200 שנה ככה, כן כי כמו שאנחנו מכירים אותו, אז היא די דומה, או פחות או יותר הבית הספר המסורתי, אבל היום ברור שמלמדים אחרת, השאלה פה בסמינר מה, איך מלמדים אחרת, מה השיטות שמלמדים היום בצורה שונה, מה השתנה, אפילו בעשור האחרון, בשיטות ההוראה.

ציפי: אז קודם כל, כמו שאמרתי, אנחנו, אני חושבת שלא יהיה פה סטודנט, או מרצה, אולי בודדים, אני לא אגזים, שלא מכיר את מושג הזה, של חוויה סטודנטילית אחרת, ואנחנו דואגים שאחוז מסוים של הקורסים, שסטודנטים לומדים, יהיו בדרכים או באסטרטגיות למידה שונות לחלוטין, ממרצה עומד, ואת זה יש לנו, ככה אני אגיד, הרבה יותר ממכללות אחרות, או בוודאי עם המוסדות האקדמיים המסורתיים, או אוניברסיטאות מכללות ציבוריות, זה דבר אחד שצריך להיות ברור, זה כתוב אפילו בפלטפורמה שלנו כקורסים כאלה, קורסים חס"אים, קוראים לזה, זה קורסים שנעשים יחד עם מוזיאונים, וקורסים שנעשים יחד עם סיורים ומרתונים, שנעשים על ידי ביקורים, זה לדעתי לפחות הוכפל ב-5 שנים האחרונות, או משהו כזה, יש, נכון.

קובי: יש ממש קונספט של למידה מחוץ לכיתה, נכון. למידה חוץ כיתתית.

ציפי: חוץ כיתתית, יש קונספט כזה של למידה חוץ כיתתית, וכל דיקן צריך באמת לתת דין וחשבון לרקטור, כמה מהדברים האלה קורים. אז עוד פעם, יש מקצועות שזה נורא טבעי להם, ויש מקצועות שזה פחות טבעי להם, אבל אז שזה קשור נגיד, בשילוב אומנויות, בשילוב קולנוע, בתוך הוראת כל הבינתחומיות הזאת, שגם היא במידה רבה חס"א, גם היא במידה חוויה אחרת, מאשר לקחת ספר וללמוד, ובוודאי לעמוד ליד הלוח, וכמובן כל ההדרכה הפדגוגית, ועבודה מעשית, שזה נתח די גדול מהלימודים שלנו, שהם בוודאי לא נעשים על ידי הסברים, על יד הלוח, האם הכל טוב? לא, ויש עוד לאן לשאוף, ויש עוד לאן להתקדם, וצריך לחדור לזה יותר עמוק, בשנה הבאה, אנחנו מתכננים איזשהו סקר, שבודק מה כמה באמת, קצת מספרים, קצת על היקפים, כדי שלא רק נדבר, אלא גם יהיה לנו איזה עמדת הנתונים ועדויות, למה מתרחש, וגם יוכלו ללמוד זה מזה, נעשה יום עיון שלם, שמדגים, אבל חדרי בריחה ומשחקי למידה, כל זה פרח לגמרי שוב, אני לא אגיד שלא עומד מרצה, ואני גם לא נגד, אגב אני לא באה ואומרת שהמרצה שעומד בכיתה, ומתשאל ומדבר ולקבוצה, זה גרוע, אבל זה צריך להיות משולב, וזה צריך להיות חלק מתמליל של אסטרטגיות הוראה מגוונות, ואז זה בסדר גמור, כלומר אין טענה, ספר זה עדיין חשוב, ולכן נכתוב נייר עמדה, זה וודאי חשוב לכתוב, לקרוא, והוא גם אבל לחשוב, שככה ניראת הוראה, כשאתה מסתכל על כל שבוע הלמידה, זה לא הגיוני, וזה לא אמור להיות ככה. אגב גם לא בבתי ספר, וגם בבתי ספר רבים, זה לא כך, אני תמיד כועסת על התקשורת, שכשהיא רוצה להראות משהו

נהדר בתחום החינוך, נוסעים לדנמרק. אני מבטיחה לך, שאם יבקשו ממני 3 בתי ספר בישראל, שעושים עבודה נהדרת ואחרת, אני אביא בלי לנסוע לדנמרק, אז גם בדנמרק יושבים בכיתות, ולומדים, ויש גם הוראה טובה, ופחות טובה.

קובי: נכון, אז אפרופו הדילמה הזאת, כן.

ציפי: אני מאשימה את התקשורת עכשיו חלק זה הדימוי, אתה צודק במה שאמרת, שהדימוי של המקצוע הוא נמוך, ואני רוצה להאשים את, והציבור לא נושא עיניים אל התפקיד הזה, כאל תפקיד מכונן, יחד עם זאת, אם תשאל אם זה חשוב, הם יגידו כן, הכל חינוך, אז את הפער הזה צריך לגשר, וזה פרויקט לאומי.

קובי: אני רק רוצה עוד להתעכב באמת על הפער הזה, בין הידע שקיים באינטרנט, שאפשר למצוא אותו יחסית בקלות, ואתה מלמד את התלמיד איך לחפש לבין הדגש, היום שנראה שעובר יותר למה שאנחנו קוראים הסל(sel), הלמידה הרגשית חברתית, וכאילו ההנחה היא שם, יש איזה מעבר של דגש, מהדגש של הידע, לדגש על העיסוק, בקשר הרגשי, עם התלמיד, זה באמת ככה.

ציפי: אני חושבת שבוא, נגיד מבחינת השקפת עולם, למידה, ורצון ללמוד, ומוטיבציה, תמיד היו מעורבים בהם גם אלמנטים של רגשות, או מה שנקרא כישורים רכים, מוטיבציה, ציפייה, ביטחון עצמי, חוסן, כל הדברים האלה, להסיק לגמרי שתפקיד בית הספר, הוא רק לטפל באלמנט הרגשי, לדעתי זה במידה מסוימת לא נכון, אבל כמו שאמרנו חינוך זה הכל, אז זה צריך להיות גם וגם, גם כשמלמדים מקצוע הוראה, צריך מקצוע ספציפי, אתה מלמד מתמטיקה, אז זה לא אומר שאתה צריך להגיד לתלמיד אתה אפס, או לא להתייחס האלמנטים הרגשיים, הסליים צריכים להיות שזורים בהוראת המקצוע. אני לא אני לא מרגישה, שהעברת כל מרכז הכובד רק לחלק הזה, הרגשי הטיפולי, הוא דבר נכון. אני לא חושבת, שהוא נכון גם למורה, אני חושבת שהקורונה גרמה לזה, שהחלק הזה צף ועלה במלואו, וזו ובצדק, כי בתנאים הקשים שהיו אז, וכשבית ספר באמת הפסיק להיות, איזה סוג של עוגן, או לפחות מסגרת שהחזיקה את הילדים, היה צריך באמת לתגבר את הדבר הזה, אבל כרגע זה לא אמור להשתלט על סדר היום החינוכי, שמורכב מגם וגם, מה לעשות, גם רגשות וערכים, ואיך אני אגיד חמלה והכלה, וגם ידע. אין שום השכלה. וודאי כולם מכירים את המחקר, שמה שבעצם גורם לאדם להתקדם בסולם הדעת הקריירה שלו, או בסולם מימוש העצמי שלו, הוא השכלה, ההשכלה שלו, אז כן אנחנו רוצים לתת מה שיותר השכלה, מה זה המאבק הזה לימודי ליבה? למה אנחנו כל כך רוצים את זה? השאר יהיה ליבה, אולי לא צריך, אבל אנחנו אומרים שכן צריך, בשביל אזרחות טובה, בשביל אני יודעת מכנה משותף, בשביל תועלת כלכלית, אפילו שאני שמה את זה בסוף, אז אי אפשר עכשיו רק לטפל בילד, ורק להאכיל אותו, ורק להרגיש אותו, ורק זה וזה, צריך גם לגרום לזה שהוא ילמד משהו, שהוא ילמד משהו שהוא גם יבין, שגם בידע ובהשכלה יש ערך, ככה לחבר בזה, וכמובן לעשות את זה בדרכים אנושיות ומכילות.

קובי: אני רוצה לצטט דברים שכתבת באתר המכללה, וכתבת שם, שאת מבקשת מאנשי החינוך, אני מצטט "הביטו סביבכם על החברה שלנו, אני בטוחה שגם אתם כמוני, שלא ניתן לשתוק, ולעצום עיניים, אסור לאנשי חינוך לגלות אדישות, החברה הישראלית זקוקה למנהיגות חינוכית, איכותית, אחראית, ושקולה." אנחנו תכף נדבר על מה שקורה היום בחוץ, אבל בואי נדבר על באמת על התפקיד הזה של מורה, כמנהיג, איך את רואה את התפקיד של מורים, שמגיעים לפה ללמוד, להיות מורים בעתיד?

ציפי: אז קודם כל, באמת יש להם תפקיד חברתי עצום, אני חושבת, והם צריכים להיות דמויות שאומרות, מה הם חושבות על הדברים, עכשיו רק השאלה היא איך אומרים, ומה אומרים, אז קודם כל, צריך לזכור עכשיו כמו שאומרים אצלנו בחינוך זה מורכב, ואני אסביר,

מורה הוא סמכות בכיתה, אז ודאי שהוא לא אמור לעשות אינדוקטריניזציה, הוא לא אמור להגיד אני חושב ככה וככה, נגיד מה שעושים הרבה פעמים בחינוך הדתי, אומרים בערך איך צריך לחשוב, ואיך צריך לפעול, עכשיו בחינוך הליברלי, בחינוך שלנו, בחינוך החיוני, אנחנו לא יכולים להגיד דבר כזה, אני לא יכול להגיד אני חושב ככה וככה, מהנימוקים האלה ואלה הכל, ולשמוע גם דעות אחרות, וקצת להתעמת איתם, לא בלהשתיק, לא לשכוח, שאם בכיתה, מורה אומר אמירה היא לא סתם אמירה, כי מי שחושב אחרת, יושב שם ואומר, למה לי להתחיל איתו? למה שאני אתחיל איתו? הוא מורה, הוא זה, ובהפסקה הדבר הזה מתפתח למה שהוא לא צריך להתפתח, החכמה של מורה זה באמת לאפשר את שמיעת כל הקולות, ולהבין מאיפה זה בא הדבר הזה, זה חינוך לאזרחות, לשמוע הכל, להסביר, להביא מקרים, ואיך אומרים? לתת לבן אדם להגיע לדרך הנכונה, האם זה יצליח? עם כולם לא יודעת, אבל אתה כמורה, אמור להנהיג את זה כמו שצריך, ואפשר להנהיג בכוח, ובכוח המקל, ובכוח האינדוקטריניזציה, ובכוח הסמכות, ואפשר להנהיג תוך קשב, תוך הבנת המורכבות, תוך הבנת הסלייות, הזאת שבאה ממקום מאוד עמוק של קיפוח של שנים, סתם אני וזה, לא קל לרפא את זה, ולא יודעת מה, ולאנשים יש גם המון לפרק את זה, ולהבין וזה תפקיד, מאוד מאוד מורכב וקשה.

קובי: אבל אם אני אקח אותך רגע עוד צעד, אפילו סוף מקדימה.

ציפי: ואני חושבת שמורים, גם על זה אמרתי באיזשהו טקס, אבל אני כן חושבת שכן הוצאנו נייר עכשיו בסיפור הזה, לחזק מורים, להגיד את עמדתם, עכשיו איזה, כל המורים, אולי יש מהמורים שחושבים אחרת, עוד מעט יהיו פה שיחות בחצר, הם קצת מתגלגלים למצב, שבו אתה תשמע שיש המון סטודנטים שחושבים אחרת, ממה שאני ואתה, אני חושבת, חושבים, אז....

קובי: אני, אנחנו תיכף נגיע למצב היום, אני רוצה להישאר איתך עוד דקה בפן הפילוסופי, הרי את לא נותנת את אופציה הבחירה, אנחנו לא נותנים, אני חושב, שאנחנו רוצים לתת את אופציה הבחירה כדמוקרטיה, בסימן שאלה, אנחנו מחנכים לדמוקרטיה.

ציפי: נכון, ברור,

קובי: זאת אומרת, אנחנו לא באים ואומרים, תראו יש דיקטטורה, יש פשיזם, יש זה קומוניזם, ויש גם דמוקרטיה, קחו, תבחרו, אנחנו כן עושים איזושהי, איזשהו חינוך, לקו מחשבה מאוד ספציפי.

ציפי: אז הנה דוגמה, קודם כל, מה זה דמוקרטיה, נכון צריך שמי שמתעסק איתך בהקשר, אתה מורה לאזרחות כרגע.

קובי: נכון.

ציפי: אתה מורה לאזרחות באמת.

קובי: כן.

ציפי: אוקי אתה מורה לאזרחות, או מחנך כיתה, זה לא משנה, תלוי בגיל, ועכשיו אתה מסביר מה זה דמוקרטיה, על איזה עוגנים היא עומדת, מה הפלוסים שלה, מה המינוסים שלה, אני לא עוזרת לך למלא, לבנות מערך שיעור.

קובי: להכין מערך שיעור.

ציפי: כן. אחר כך אתה מביא דוגמאות לדמוקרטיה בעולם, איך הם מובנות, מה יש להם, בית כזה, בית כזה, איזונים או בלמים, א' ב' ג' ד' ה' ו', בית משפט עליון, ככה 3 בתים, אני לא מתמצאת בכל הדגמים שקיימים בכל העולם. אחר כך אתה אומר, זה בינתיים לא צריך

להיות טיעון נכון, זה עובדות, אני מציעה איך לנהל את זה, אני, אבל נגיע בסוף למסר, כי זה ברור שאין דרך אחת לעשות את זה, אחר כך להגיד לדרג אותם, איפה הדמוקרטיה קצת יותר מבוססת ומוחזקת, איפה הדמוקרטיה קצת יותר חלשה, ולמה, ומכאן מתחיל, מתנהל דיון, של אוקי כי מה טוענים, אנחנו כן מגיעים למצב, מה טוענים, מהצד השני, שרוצים לעשות שזה הם, דואגים לשימור הדמוקרטיה, אם תשמע מה הם אומרים, המילה דמוקרטיה, איננה המושג דמוקרטיה, איננו בשאלה כי אלה.

קובי: לא במחלוקת.

ציפי: לא, אז אני אומרת דרך המושג דמוקרטיה, יש כר נרחב לפעילות, אתם אומרים שזה בורדר, בואו תסבירו, בואו למה, הנה בג"ץ חוסם, בטח כי הוא האיזון היחידי שיש, מדינה שאין לה 4 מעגלי איזונים ובלמים, אז תמיד היחידי שפונים אליו, והיחידי שתוקע זה בג"ץ, אבל אם היה גם זה, וגם זה, וגם זה, וגם זה, אתה יודע יותר טוב ממני, אז הוא לא היה הגשר האחרון, או הסלע האחרון, שנשאר שם כי אילו. יש סרט מצוין, אני אומרת את זה בכל פעם, שתמי הופמן הביאה את זה, פעם ביום עיון של אזרחות, שמראה, אני תמיד מציעה לראות את זה, כי זה בעיניי היה שם קטע, שהשפיע עלי באסטרטגיה ההוראתית של המורה לאזרחות. מדובר בכיתה של חיילים, שנבחרו לעשות בגרות, בתוך הצבא, כלומר אותו כחסרי בגרות, כאילו הזדמנות אבל עם מוטיבציה ללמוד, ועם איכויות, וזהו, אתה מבין את הרקע שמאפה הם באים, והמורה לאזרחות אומר, צריך לגרש את כל הערבים, וכאלה משפטים, וזה ואומר זה מתחיל טוב אוקי, מי יגרש, בואו נבנה את... אני מנסה להגיד בשקט, וזה הוא מוביל, ואתה רואה חייבים לראות את זה 20 דקות, חצי שעה, איך בעצם אנשים מתחילים להבין, רגע, אולי זה, אולי זה לא פתרון כזה מוצלח, אז מה קורה כאן, וכאילו הפרינציפ הוא לא להגיד, אני חושב שדמוקרטיה צריכה להיות א, ב, ג, ד ובזה אנחנו בזה יש טון מתנשא, מחד שאתה יודע, אתה גם יודע, ויש לך את הסמכות, אבל לא תשנה העמדות. שינוי עמדות אמיתי מתרחש בדיאלוג. עכשיו, האם תצליח ב-100 אחוז? לא בטוח, אבל במשהו כן, ואם זה יהיה לכל אורך הקו, לא רק המורה ידעה את זה כל הזמן, וכמובן המדינה, תשמעו באמת, המדינה שלנו היא דמוקרטיה חלשה, היא דמוקרטיה במצור, אובייקטיבית.

קובי: אז אפרופו המצב, שאנחנו מדברים עליו, סמינר הקיבוצים זה באמת מוסד שתמיד היו לו העמדות מאוד ברורות, ומאוד חדות, בנושאים פוליטיים וחברתיים, מה העמדה של המכללה, לגבי הסערה החוקתית משפטית היום?

ציפי: קודם כל, מי זה המכללה? זאת שאלה ראשונה, מה זה המכללה? בשערים האלה מגיעים בכל שנה, בכל שבוע, 6,000 אנשים נכנסים בשערים, כולל השתלמויות, כ-1,000 אנשי סגל, וכ-5,000 סטודנטים. המכללה היא מכללה ליברלית, חילונית, שמאמינה, ובשנים האחרונות יותר ויותר, בהכלה, בגיוון, בהערכת השונות. כלומר לבוא ולהגיד עכשיו מילים, שמייצגות ציבור מסוים, ולא ציבור אחר, באופן שאתה רוצה כאילו להביא, לא יודעת מה, מחאת המילואימניקים, מה שהם, זה בלתי אפשרי, וזה לא נכון למכללה לעשות. קודם כל, אם אתה שואל עכשיו על הנהלת המכללה, אנחנו כן, שאני מבטאת אותה, אנחנו כן רוצים לתת צ'אנס להידברות, אנחנו חושבים, אני חושבת, שרוב, הבוא נגיד נדבר כאנשי חינוך לרגע, לא המכללה, ואחר כך אני אסביר למה, זה שינוי עברה המכללה סוציולוגית, כמו שהחברה הישראלית עברה. זו הייתה מכללה קטנה של קיבוצניקים, שבאו מתנועות שמאלניות, אז היא הייתה שמאלנית, היא לא כזאת, היום היא לא, אי אפשר לקרוא למכללה שמאלנית, יש בה אנשים שמאלנים מאוד, יש בה בינוניים, יש בה ליברלים מהמרכז, ואם נעשה פה סקר, זה יהיה בערך מה שקרה בעם כזה, חצי חצי, עכשיו אתה שואל אותי, כנשיאת המכללה, אני חושבת שכל אחד צריך לפעול לפי צו מצפוני, ומה שצריך לקרות כאן, זה שייח, ואמרתי את זה אתמול בהרמת הכוסית, אנחנו על סף משבר איום ונורא, עכשיו

אנחנו צריכים לבחור, צריך לדבר, להקשיב, בדיוק מה שהצעתי בשיעורי האזרחות, ולקוות שהדרך הנכונה והטובה, ושלא תקרא את העם למלחמת אחים, כי זה מה שיכול לקרות, ככל שניתן, מוסד חינוכי צריך למנוע את הדבר הזה מלקרות, ולא לנקוט עמדה, גם אם אני אישית הולכת, יכולה ללכת, אבל כהנהלה אחראית, אני לא, אני רוצה לשנות דעה בכיוון, אני רוצה שאנשים יבינו, ויהיו אנשים טובים, ויעשו, ומצפונם יהיה נקי, האם אני רוצה להחליט איזה מצפון יהיה להם, לא ככה אני רואה חינוך.

קובי: אבל כן יצא לפני כמה שבועות, מכתב רשמי של בחתימתך, ובחתימת הרקטורית והמנכ"לית, שהזכרת קודם, אני אקרא פסקה אחת מתוכו, ואני אשמח שתתייחסי. כתבתן: "בחשש רב, אנו מביטים על מצבה של החברה הישראלית, חדשות לבקרים, אנו שומעים על ממשלה, שמבצעת מהלכים חד צדדיים, העלולים לשנות את פני החברה הישראלית, מן הקצה אל הקצה, אלו מתרחשים בקצב מהיר, באגרסיביות, ובהיעדר הידברות, בשיתוף הקולות השונים בחברה, וזאת בשעה שרבים מאוד בקרבנו מתנגדים לרפורמה, ומוחים נגד, נגדם נמרצות, עד כה ללא הועיל", אז זאת מין התראת למידה, כן.

ציפי: אבל אם תקרא את המכתב שבוע קודם, הוא אמר שכל אחד יפעל לפי צו מצפונם, ומי שרוצה עכשיו, למה זה הגיע, כי זה הגיע לזה, אתה לנקוט כל הזמן בקו מסוים, בלי להקשיב לקולות, ולשנות את עמדתך, בהתאם אני רואה בזה גישה לא חינוכית, אנחנו מגיבים למה שקורה, מה שקרה זה הסלמה לא נורמלית, זה קרה ביום המחאה ה-27, זה שפיטרו את גלנט יום קודם, וזה היה, הגיע למצב שבו זה היה נראה הזיה, אז הוצאנו את זה שבוע קודם, אפשרנו לאנשים ללכת להפגנות, ולאנשים אחרים ללמוד, כל אחד לפי צו מצפונם. סטודנט שלא יכול להגיע, וילך להפגין, בבקשה, גם לא ספרנו בדיוק אם הוא נעדר, ככה או ככה. מרצה שלא יכול היה ללכת, להשלים את השיעור, אנחנו גם כפופים לרגולציה של הממונה על השכר, אי אפשר לתת לאנשים ללכת לשבות, ולהשלים להם משכורת, זה אסור על פי חוק. אז שיחזירו את השיעורים, מצאנו את הפטנטים האלה, כדי להגיד כל אחד על פי צו מצפונם, אם זה מגיע לייסר או תחת, אז כן מגיבים, אבל אחרי יום כתבנו עוד פעם שחוזרים ונותנים צ'אנס להידברות, כי כן מה לעשות אנחנו מגיבים בהתאם לנסיבות, אבל אסור לנהוג בקיצוניות. לדעתי חינוך לא עושים במקל או בפטיש, זה לא הדרך הנכונה. כל פטיש כזה מביא את הצד השני לפטיש יותר גדול, ואתה ואני לא, ואז תהיה שפיכות דמים. היה לי פעם ויכוח עם מרצה אחר, שאמר כשיש לך אידיאלים, בוא נתווכח על המספר, על המושג הזה כאלמנט, כמשפט חינוכי, תאבק עליו עד הסוף, עד טיפת דמך האחרונה, ואני אומרת חס וחלילה, אתה תאבק עד טיפת דמך האחרונה, גם הצד השני יאבק עד טיפת דמו האחרונה, מה יצא? 2 הדמים ישפכו אחד לשני, פוליטיקה במובן הטוב של המילה, דיפלומטיה במובן הטוב של המילה, חינוך במובן הטוב של המילה, זה לנסות לקרב את הקצוות, ולראות למה אנחנו כן מסכימים, אז בסוף זה יכול להגיע לשפיכות, אבל רק כמוצא אחרון, זה כמו מלחמה, כדאי ללכת לגישור, או למלחמה, אני בעד גישור תמיד.

קובי: תני טיפ אחד, למי שמתלבט או מתלבטת אם להיכנס להוראה

ציפי: אני בעד שיכנס או תכנס להוראה. אני חושבת שזה מקצוע מעצים, זה מקצוע יפה, זה מקצוע שזה הרבה יותר ממה שנתפס בציבור, אנשים מבוגרים זוכרים את המורה שהייתה להם בגיל 6, שנתנה להם פעם איזשהו צ'אנס לעשות משהו, אם קוראים את מאיר שלו, אני איזשהו זוכרת את יהורם גאון, שמורה, לא כאילו, לפעמים אנשים מבוגרים יושבים, וזוכרים את הזכרונות האלה, יכולתך להשפיע כמורה, על חייהם של אנשים, הוא עצום. זה שזה אחריות עצומה על אנשים, ועל הדור הבא, כי האנשים האלה, שיהיו מורים, ישפיעו גם הם על ילדים אחרים, זה מקצוע יפה, זה מקצוע מעשיר, ולא חייבים להיות 30 שנה, 10 שנים, ותלכו הלאה.

קובי: אז טיפ אחד, גם למורים שגם במערכת ואולי התעייפו.

ציפי: הכישורים שהם רכשו כמורים, יעזרו להם בהמון מקצועות. היום מקצועות העתיד, שקיימים, המון מוסדות מחפשים כל מיני הדרכות, הובלת קבוצות, הנחיית קבוצות אנשים, שיודעים לגשר בין תפיסות ודעות. אלה קישורים שמורה ניחן בהם, אם הוא עושה את עבודתו, הם יכולים ללכת הצידה, וכמובן לפעול גם בפריפריה של חינוך, ב-יודעת מה לשכות חינוך כאלה ואחרות, או מועצות מקומיות כאלה ואחרות, העבודה החינוכית היא כלי לא נורמלי אישיותי, של המון כישורים, שאתה רוכש כשאתה הופך להיות מורה.

קובי: לקראת סיום הגענו לפינת השאלון המהיר. ציפי אני שואל שאלה, ואת זורקת את המילה הראשונה שעולה לך בראש, מוכנה?

קובי: תל אביב

ציפי: עיר נהדרת

קובי: ישראל

ציפי: ארץ קטנה מוקפת אויבים

קובי: שבתון

ציפי: אחלה

קובי: משכורת של המורים

ציפי: קצת השתפרה, אבל יכולה יותר צריך יותר

קובי: מורה טובה היא

ציפי: מחוללת שינוי, אפילו בקרב תלמיד אחד

קובי: תלמידה טובה היא

ציפי: תלמידה חושבת, יצירתית, וגם נותנת ביקורת בונה .

קובי: מה עוזר לך להתגבר בסוף יום קשה

ציפי: אני פילאטיס

קובי: סטאז'

ציפי: חשוב מאוד

קובי: אם טיץ'

ציפי: תוכנית מעולה, מצוינת, מי שבאמת רוצה להעשיר את עצמו, וגם להיות מורה זאת התוכנית, שאני אמרתי פעם לעדי, ואני חוזרת ואומרת, אם היה תפקיד במכללה, הייתי יותר צעירה וקטנה, זה התפקיד שאני לוקחת.

קובי: סמינר הקיבוצים

ציפי: המכללה הכי טובה בעולם.

קובי: ציפי, אני רוצה להודות לך שהגעת להתארח אצלנו בפודקאסט, ולאחל לך שתמשיכי להוביל את סמינר הקיבוצים, כמכללה הטובה ביותר להכשרת מורים, ושבאמת נצליח בתקופה הבאמת קשה הזאת של המחסור במורים, עם הרבה מורים שיצאו מהסמינר לעולם הגדול, תודה.

ציפי: תודה רבה.

קובי: "עולים כיתה" כאן סיימנו. אנחנו מחכים לכם בדף הפייסבוק של התכנית שלנו, שם תוכלו להגיב על הפרק ששמעתם, לשתף בתובנות שלכם, או לשאול שאלות. חפשו תואר שני מוסמך בהוראה, אם טיץ' סמינר הקיבוצים, אני רוצה להודות לפרופסור ציפי ליבמן, נשיאת המכללה, שהתארכה אצלנו היום. לד"ר עדי שרעבי, ראש התוכנית מוסמך בהוראה אם טיץ' בסמינר הקיבוצים, שמלווה את הפודקאסט מתחילת דרכו, לאוהד כץ, מהמרכז החדשנות בסמינר הקיבוצים, ולכם על ההאזנה. אני קובי דביר, ואתם מוזמנות ומוזמנים לדרג את הפודקאסט שלנו בפלטפורמות השונות, ולסמן עוקב, כך תקבלו התראה על כל פרק חדש שעולה לאוויר, נשתמע בפרק הבא.